

MINISTARSTVO GOSPODARSTVA, PODUZETNIŠTVA I OBRTA

617

Na temelju članka 4. Zakona o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjenjivanju sukladnosti (»Narodne novine«, br. 80/2013 i 14/2014) ministrica gospodarstva, poduzetništva i obrta donosi

PRAVILNIK O PREGLEDIMA I ISPITIVANJU OPREME POD TLAKOM

I. OPĆE ODREDBE

Područje primjene i nazivi

Članak 1.

(1) Ovim se Pravilnikom propisuju postupci za stavljanje opreme pod tlakom u uporabu te postupci i rokovi pregleda i ispitivanja opreme pod tlakom u radu.

(2) Ovaj Pravilnik notificiran je u skladu s Direktivom (EU) 2015/1535 Europskog parlamenta i Vijeća od 9. rujna 2015. o utvrđivanju postupka pružanja informacija u području tehničkih propisa i pravila o uslugama informacijskog društva.

(3) Nazivi koji se upotrebljavaju u smislu odredbi ovoga Pravilnika imaju sljedeće značenje:

1. »*Oprema pod tlakom*« je sva ona oprema na koju se odnose;

– Pravilnik o tlačnoj opremi,

– Pravilnik o jednostavnim tlačnim posudama.

2. »*Vlasnik*« je fizička ili pravna osoba sa sjedištem, odnosno prebivalištem ili boravištem u Republici Hrvatskoj koja je vlasnik opreme pod tlakom i koja je odgovorna za provedbu zahtjeva iz ovoga Pravilnika.

3. »*Korisnik*« je fizička ili pravna osoba sa sjedištem, odnosno prebivalištem ili boravištem u Republici Hrvatskoj koja može, a ne mora biti vlasnik opreme pod tlakom, koja za svoje potrebe upotrebljava opremu pod tlakom u svrhu za koju je namijenjena, te je odgovorna za provedbu zahtjeva iz ovoga Pravilnika.

4. »*Inspekcijsko tijelo vrste A*« je pravna osoba akreditirana prema hrvatskoj normi koja utvrđuje opće zahtjeve za rad različitih vrsta tijela koja provode inspekciju.

5. »*Inspekcijsko tijelo vrste B*« je pravna osoba akreditirana prema hrvatskoj normi koja utvrđuje opće zahtjeve za rad različitih vrsta tijela koja provode inspekciju i koje djeluje samo unutar pravne osobe čiji je sastavni dio.

6. »*Ovlašteno inspekcijsko tijelo*« je tijelo za periodičke preglede iz točke 4. i 5. ovoga stavka koje je steklo pravo i preuzelo obavezu za provedbu postupaka iz članaka 6., 11., 12. 13., 14. i 15. ovoga Pravilnika na temelju rješenja ministra nadležnog za gospodarstvo.

7. »*Evidencija opreme pod tlakom*« je popis opreme pod tlakom visoke razine opasnosti.

8. »*Nadležno inspekcijsko tijelo*« je središnje tijelo državne uprave koje u okviru svog djelokruga provodi nadzor nad provedbom ovoga Pravilnika.

9. »*Dokumentacija opreme pod tlakom*« je skup dokumenata koji sadrži isprave vezane za ocjenjivanje sukladnosti, evidencijski list, očevidnik pregleda, tehničku dokumentaciju opreme pod tlakom visoke razine opasnosti i podatke o svim aktivnostima i zahvatima na predmetnoj opremi pod tlakom u toku njezine uporabe.

10. »*Hrvatska norma*« je norma dostupna javnosti koju je prihvatilo hrvatsko nacionalno normirno tijelo.

Razvrstavanje opreme pod tlakom

Članak 2.

(1) Oprema pod tlakom se, obzirom na opasnosti po sigurnost ljudi, okoliša i imovine, razvrstava u dvije razine opasnosti:

- Oprema pod tlakom niske razine opasnosti,
- Oprema pod tlakom visoke razine opasnosti.

(2) Razvrstavanje opreme pod tlakom koja se po prvi puta stavlja u uporabu provodi se prema kategoriji opreme pod tlakom, grupi fluida te radnih karakteristika u skladu sa zahtjevima propisanim u Dodatku I. ovoga Pravilnika.

(3) Razvrstavanje je obavezan provesti proizvođač ili ovlašteni zastupnik ili uvoznik ili distributer ili vlasnik/korisnik opreme pod tlakom.

Obveze vlasnika/korisnika opreme pod tlakom

Članak 3.

(1) Oprema pod tlakom niske razine opasnosti:

Vlasnik/korisnik opreme pod tlakom niske razine opasnosti odgovoran je u cijelosti za njezin siguran rad tijekom vijeka uporabe te je dužan provoditi ili dati provesti periodičke preglede prema uputama proizvođača i o tome voditi evidenciju.

(2) Oprema pod tlakom visoke razine opasnosti:

1. Korisnik opreme pod tlakom visoke razine opasnosti odgovoran je u cijelosti za njezin siguran rad tijekom uporabe kao i za provođenje pregleda i ispitivanja opreme pod tlakom visoke razine opasnosti.

2. Vlasnik opreme pod tlakom visoke razine opasnosti dužan je odabranom ovlaštenom inspekcijskom tijelu dati zahtjev za prvi pregled opreme pod tlakom prije njezinog stavljanja u rad. Zahtjevu za prvi pregled prilažu se:

- Podatci o korisniku
- Isprave o sukladnosti opreme pod tlakom s bitnim sigurnosnim zahtjevima iz jednog od pravilnika navedenih u članku 1. stavku 3. ovoga Pravilnika,
- Tehnička dokumentacija dobivena od proizvođača predmetne opreme pod tlakom,
- Tehnička dokumentacija tehnološke cjeline u kojem se predmetna oprema pod tlakom nalazi, ukoliko je primjenjivo,
- Podatci o sigurnosnom priboru i pripadajuće isprave u sukladnosti,

3. Vlasnik opreme pod tlakom visoke razine opasnosti dužan je u roku od osam dana prijaviti ovlaštenom inspekcijskom tijelu svaku promjenu podataka iz evidencijskog lista opreme pod tlakom.

4. Korisnik opreme dužan je čuvati tehničku dokumentaciju proizvođača, održavanja, ispitivanja i sanacija opreme pod tlakom, do prestanka korištenja.

5. Korisnik, ukoliko nije vlasnik, prestankom korištenja opreme pod tlakom dužan je svu tehničku dokumentaciju proizvođača, održavanja, ispitivanja i sanacija opreme predati vlasniku.

6. Korisnik opreme pod tlakom visoke razine opasnosti dužan je voditi skupni popis opreme pod tlakom koju ima na korištenju.

7. Vlasnik opreme pod tlakom visoke razine opasnosti dužan je u slučaju promjene korisnika, novom korisniku predati svu dokumentaciju predmetne opreme pod tlakom.

8. Vlasnik opreme pod tlakom visoke razine opasnosti dužan je voditi skupni popis opreme pod tlakom u svom vlasništvu.

9. Rok za periodičke preglede započinje teći od dana prvog pregleda opreme pod tlakom visoke razine opasnosti.

10. Vlasnik opreme dužan je čuvati tehničku dokumentaciju proizvođača, održavanja, ispitivanja, sanacija i rekonstrukcija opreme pod tlakom do njenog trajnog stavljanja izvan uporabe.

11. Vlasnik opreme dužan je opremu pod tlakom odjaviti nakon trajnog stavljanja izvan uporabe.

II. OPREMA POD TLAKOM VISOKE RAZINE OPASNOSTI

Tijela za periodičke preglede

Članak 4.

(1) Provedbu postupaka iz članaka 6., 11., 12., 13., 14., i 15. ovoga Pravilnika mogu obavljati ovlaštena inspekcijska tijela s poslovnim nastanom u Republici Hrvatskoj na temelju rješenja ministra nadležnog za gospodarstvo ukoliko ispunjavaju kriterije propisane u Dodatku VII. ovoga Pravilnika.

(2) Tijelo iz stavka 1. ovoga članka ispunjava kriterije iz Dodatka VII. ovoga Pravilnika ukoliko je akreditirano prema odgovarajućoj hrvatskoj normi za inspekcijska tijela.

(3) Ministar/ica nadležan/na za gospodarstvo povući će rješenje ako utvrdi da tijelo iz stavka 1. ovoga članka više ne zadovoljava kriterije iz stavka 1. ovoga članka.

(4) Nadzor nad radom i zadovoljavanjem kriterija za tijela iz stavka 1. ovoga članka provodi ministarstvo nadležno za gospodarstvo.

(5) Broj ovlaštenja je broj koji se dodjeljuje ovlaštenoj pravnoj osobi za provedbu postupaka iz članaka 6., 11., 12., 13., 14. i 15. ovoga Pravilnika i jednom dodijeljeni broj neće se mijenjati niti će se nakon prestanka važenja odobrenja dodjeljivati drugoj pravnoj osobi, a sastoji se od oznake PP, rednog broja koji određuje ministarstvo nadležno za gospodarstvo po redoslijedu otvaranja spisa počevši od 01 i broja godine upisa. Između oznake PP i rednog broja te između rednog broja i broja godine upisa stavlja se crtica (-).

(6) Ministarstvo nadležno za gospodarstvo vodi i obnavlja popis ovlaštenih inspekcijskih tijela te ga objavljuje na svojoj službenoj stranici.

Zadaci ovlaštenih inspekcijskih tijela

Članak 5.

(1) Ovlaštena inspekcijska tijela moraju svoje zadatke obavljati u skladu s ovim Pravilnikom.

(2) Prilikom pregleda opreme pod tlakom, ovlašteno inspekcijsko tijelo mora provjeriti jesu li ispunjeni uvjeti za rad predmetne opreme pod tlakom propisani od strane proizvođača i oni iz tehničke dokumentacije tehnološke cjeline te u kolikoj mjeri eventualna odstupanja utječu na ispunjavanje bitnih sigurnosnih zahtjeva propisanih za tu opremu.

(3) Nakon svakog pregleda ovlašteno inspekcijsko tijelo sastavlja izvještaj o provedenim radnjama i nalazima i dostavlja ga u dva primjerka vlasniku/korisniku. Ukoliko su uz preglede rađena ispitivanja, ista moraju biti navedena u izvještaju i dokumentirana.

Vlasnik/korisnik dužan je jedan primjerak izvještaja dostaviti, na zahtjev, nadležnom inspekcijskom tijelu.

(4) Ispitivanja bez razaranja materijala provode se u dogovoru sa ovlaštenim inspekcijskim tijelom, a mora ih izvršiti odgovarajuće kvalificirano osoblje odobreno od strane priznate neovisne organizacije prema Pravilniku o tlačnoj opremi.

(5) Ukoliko je pregled zadovoljio zahtjeve ovoga Pravilnika ovlašteno inspekcijsko tijelo ovjerava očevidnik pregleda opreme pod tlakom visoke razine opasnosti iz Dodatka IV. ovog Pravilnika.

(6) Ukoliko ovlašteno inspekcijsko tijelo prilikom pregleda utvrdi nedostatke na opremi pod tlakom vlasnik/korisnik je dužan te nedostatke ukloniti u zadanom primjerenom roku.

(7) Ako vlasnik/korisnik opreme pod tlakom ne otkloni utvrđene nedostatke i stavi opremu u rad, ovlašteno inspekcijsko tijelo mora o tome obavijestiti i nadležno inspekcijsko tijelo.

(8) U slučaju opravdane sumnje da oprema pod tlakom visoke razine opasnosti ugrožava sigurnost ljudi, imovine i okoliša ovlašteno inspekcijsko tijelo će o tome obavijestiti nadležno inspekcijsko tijelo.

Prvi pregled opreme pod tlakom visoke razine opasnosti

Članak 6.

(1) Prvi pregled, u okviru postupka puštanja opreme pod tlakom u rad obavlja ovlašteno inspekcijsko tijelo koje prije prvog pregleda mora ispuniti Evidencijski list iz Dodatka IV. ovog Pravilnika.

Tom prilikom ovlašteno inspekcijsko tijelo mora provjeriti sljedeće:

– Isprave o sukladnosti opreme pod tlakom s bitnim sigurnosnim zahtjevima i tehničku dokumentaciju za predmetnu opremu dostavljenu od proizvođača.

– Ispunjenje zahtjeva za postavljanje, puštanje u rad, uporabu i održavanje predmetne opreme pod tlakom.

– Sukladnost postavljanja opreme pod tlakom sa zahtjevima proizvođača.

– Sukladnost sigurnosnog pribora sa zahtjevima proizvođača.

– Stanje vanjskih površina opreme pod tlakom s obzirom na moguća oštećenja.

– Dokumentaciju tehnološke cjeline u čijem je sastavu oprema pod tlakom, osim za opremu kompletiranu za uporabu.

(2) Ovlašteno inspekcijsko tijelo će tražiti i druge preglede i ispitivanja, ako smatra potrebnim, za davanje sigurnosno tehničke ocjene funkcionalne cjeline u koju je ugrađena oprema pod tlakom visoke razine opasnosti. Pri tome ovlašteno inspekcijsko tijelo ne smije tražiti ponavljanje ispitivanja koja su provedena u fazi ocjenjivanja sukladnosti za pojedine komponente funkcionalne cjeline, odnosno izuzet će u tom slučaju komponente za koje je provedeno ocjenjivanje sukladnosti.

(3) Kad je prvi pregled zadovoljio, ovlašteno inspekcijsko tijelo izdaje i ovjerava vlasniku/korisniku očevidnik pregleda opreme pod tlakom visoke razine opasnosti iz Dodatka IV. ovoga Pravilnika, stavlja svoj znak i sastavlja izvještaj.

(4) Kod prenosivih aparata za gašenje požara i boca za opremu za disanje izrađenih iz metala, kad je pregled zadovoljio, ovlašteno inspekcijsko tijelo na boce stavlja svoj znak i sastavlja izvještaj te ovjerava očevidnik vlasniku/korisniku.

(5) Kod boca za opremu za disanje izrađenih iz kompozitnog materijala, kad je pregled zadovoljio, ovlašteno inspekcijsko tijelo na boce stavlja svoj znak i sastavlja izvještaj te ovjerava očevidnik vlasniku/korisniku.

(6) Kod viličara koji imaju plinske spremnike koji nisu pokretna tlačna oprema i koji ne potpadaju pod Zakon o sigurnosti prometa na cestama, nakon uspješnog izvršenog prvog pregleda ovlašteno inspekcijsko tijelo na plinski spremnik stavlja svoj znak i sastavlja izvještaj te ovjerava očevidnik vlasniku/korisniku.

(7) Prije provedbe prvog pregleda potrebno je provesti razvrstavanje opreme pod tlakom s obzirom na razinu opasnosti ukoliko ista nije razvrstana.

Evidencija opreme pod tlakom visoke razine opasnosti

Članak 7.

(1) Evidenciju opreme pod tlakom visoke razine opasnosti vodi ministarstvo nadležno za gospodarstvo.

(2) Opremi pod tlakom visoke razine opasnosti dodjeljuje se evidencijski broj i upisuje se u Evidenciju opreme pod tlakom. Evidencijski list opreme pod tlakom visoke razine opasnosti dostavlja se ministarstvu nadležnom za gospodarstvo i vlasniku/korisniku.

Dokumentacija opreme pod tlakom visoke razine opasnosti

Članak 8.

(1) Kompletu dokumentaciju o opremi pod tlakom visoke razine opasnosti dužan je voditi vlasnik/korisnik. Dokumentacija se čuva odvojeno za svaku jedinicu opreme pod tlakom koja ima svoj evidencijski broj.

Dokumentacija opreme pod tlakom visoke razine opasnosti sadrži sve potrebne podatke za identifikaciju opreme i to:

1. Evidencijski list opreme pod tlakom visoke razine opasnosti propisan u Dodatku IV. ovoga Pravilnika,
2. Isprave o sukladnosti,
3. Tehničku dokumentaciju opreme pod tlakom i projektnu dokumentaciju tehnološke cjeline,
4. Očevidnik pregleda opreme pod tlakom visoke razine opasnosti i podatke o svim aktivnostima i zahvatima na predmetnoj opremi pod tlakom u tijeku njezine uporabe, a posebno o:

- Rekonstrukcijama i sanacijama,
- Stavljanju opreme izvan pogona duže od jedne godine,
- Preseljenju opreme na drugu lokaciju,
- Promjenama u sigurnosnim zahtjevima,
- Programu periodičkih pregleda i njegovim izmjenama i dopunama,
- Izvanrednim pregledima predmetne opreme pod tlakom,
- Pregledima prije ponovnog puštanja u rad,
- Kvarovima i popravcima koji bi mogli utjecati na sigurnost i kompletnost predmetne opreme pod tlakom.

(2) Vlasnik/korisnik mora, na zahtjev, predložiti dokumentaciju nadležnom inspekcijskom tijelu.

Periodički pregledi opreme pod tlakom visoke razine opasnosti, vrste i ispitivanja

Članak 9.

(1) Osnova za sigurnosno tehničku ocjenu opreme pod tlakom visoke razine opasnosti je periodički pregled koji može biti:

- Vanjski pregled,
- Unutarnji pregled,
- Ispitivanje tlakom (tlačna proba).

(2) Prije provedbe periodičkog pregleda ili ispitivanja korisnik je dužan obavijestiti ovlašteno inspekcijsko tijelo o svim nedostacima i eventualnim oštećenjima i kvarovima na opremi pod tlakom visoke razine opasnosti do kojih je došlo između prethodnog i predviđenog periodičkog pregleda.

(3) Tijekom provedbe periodičkog pregleda ili ispitivanja na opremi pod tlakom visoke razine opasnosti potrebno je pridržavati se svih sigurnosnih mjera koje je propisao proizvođač opreme ili ih propisuju drugi važeći propisi ili interni dokumenti korisnika.

(4) Opseg i rokovi redovnih periodičkih pregleda opreme pod tlakom visoke razine opasnosti dani su u Dodatku III. ovoga Pravilnika, a posebni zahtjevi za periodičke preglede pojedine opreme pod tlakom kao dijela uređaja ili tehnoloških cjelina dani su u Dodatku V. ovoga Pravilnika.

(5) Ako je oprema izvan uporabe u terminu u kojem je potrebno obaviti periodički pregled, ona se ne smije staviti u uporabu prije nego se pregled obavi.

(6) Ukoliko su pregledi i ispitivanja za pojedinu opremu pod tlakom opisani u odgovarajućim normama dane metode se primjenjuju kod periodičkih pregleda.

Članak 10.

Vlasnik/korisnik opreme pod tlakom visoke razine opasnosti dužan je pripremiti opremu pod tlakom za periodički pregled i osigurati uvjete za njegovu provedbu na siguran način.

Vanjski pregled

Članak 11.

(1) Vanjskim se pregledom utvrđuje stanje opreme pod tlakom, kontrolira se stanje vanjskih površina, sigurnosna i druga oprema te stanje radne okoline i mjesto postavljanja opreme pod tlakom. Kontrolira se dokumentacija o radu opreme, izvršenih radova redovnog održavanja i servisiranja opreme prema uputama proizvođača.

Vanjski je pregled u pravilu vizualan pregled. Ukoliko vizualnim pregledom nije moguće utvrditi stanje opreme pod tlakom i dati sigurnosno tehničku ocjenu ili se utvrde oštećenja i nedostaci na opremi mogu se, kada je to potrebno, provesti i drugi pregledi i ispitivanja.

(2) Ovlašteno inspekcijsko tijelo može provoditi vanjski pregled opreme pod tlakom po dijelovima ukoliko to zahtijevaju radni uvjeti i/ili konfiguracija opreme i ako se u tom slučaju može donijeti objektivna sigurnosno tehnička ocjena opreme pod tlakom.

(3) Vanjski se pregled cjevovoda provodi radi sigurnosno tehničke ocjene vanjskog stanja cjevovoda u smislu utvrđivanja sljedećih parametara:

- Uporabe u skladu s namjenom,
- Utvrđivanja trenutnog stanja u odnosu na stanje zahtijevano projektnom dokumentacijom,
- Održavanja cjevovoda,
- Stanja sigurnosnog pribora i druge zaštitne opreme.

Vanjski se pregled provodi u pravilu na cjevovodu u radu. Djelomični vanjski pregled se prihvaća ukoliko se na osnovi njega po analogiji može utvrditi sigurnosno tehničko stanje cijelog cjevovoda. Pri tome se moraju pregledati dovoljno veliki reprezentativni dijelovi cjevovoda.

(4) Izolirane cjevovode potrebno je na reprezentativnim mjestima provjeriti i utvrditi stupanj vanjske korozije.

Kad se izolacija cjevovoda skida iz drugih razloga koji nisu u vezi sa zahtjevima ovoga Pravilnika, korisnik je dužan o tome obavijestiti ovlašteno inspekcijsko tijelo kako bi ono moglo provesti vanjski pregled na dijelovima cjevovoda bez izolacije.

(5) Kod vanjskih pregleda opreme pod tlakom koja je računata s vremenskom čvrstoćom gradbenog materijala potrebno je obaviti i dodatna ispitivanja uz korištenje odgovarajućih metoda.

(6) Vlasnik/korisnik odgovoran je u cijelosti za siguran rad opreme pod tlakom tijekom vijeka uporabe za što mora imati pisani program redovitog održavanja i pisane zapise.

Unutarnji pregled

Članak 12.

(1) Unutarnji pregled opreme pod tlakom nije potrebno provesti ukoliko ovlašteno inspekcijsko tijelo utvrdi da su obavljeni odgovarajući pregledi i ispitivanja na osnovi kojih se sa prihvatljivom sigurnošću može utvrditi stanje unutarnjih površina.

(2) Prilikom unutarnjeg pregleda ovlašteno inspekcijsko tijelo provjerava stanje unutarnjih površina izvrnutih tlaku s obzirom na moguće pojave korozije, pukotina, udubljenja, ispupčenja, slojevitosti, te utjecaj radnog medija na unutarnje površine. Unutarnji se pregled u pravilu obavlja kao i vanjski, te se po potrebi proširuje odgovarajućim ispitivanjima drugim priznatim metodama.

Ukoliko se stanje opreme pod tlakom ne može utvrditi radi nedostupnosti pojedinih dijelova ili drugih razloga, potrebno je odstraniti dijelove opreme koji onemogućuju unutarnji pregled.